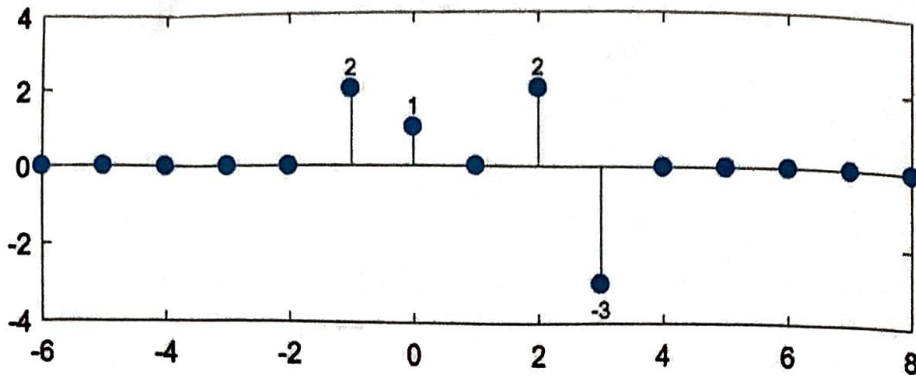
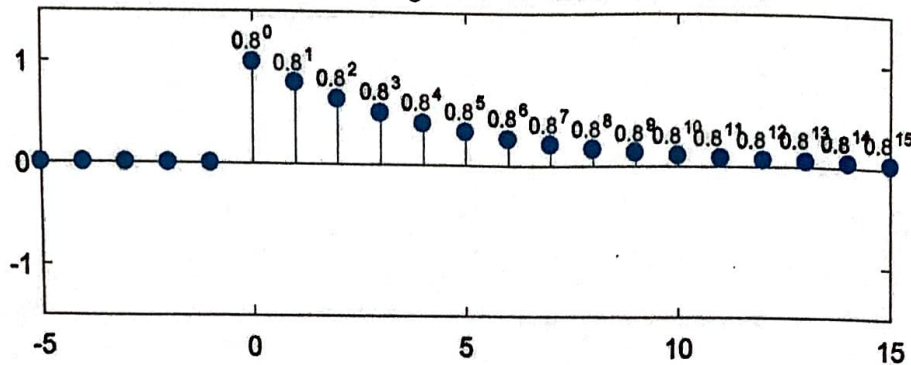

1. (Kynä & paperi)

(a) Laske alla olevan kuvan mukaisen signaalin z-muunnoksen lauseke.

(b) Laske alla olevan kuvan mukaisen signaalin z-muunnoksen lauseke.

(c) Laske (a) ja (b) -kohdan signaalien diskreetti aikaisen Fourier-muunnoksen lausekkeet.

1. (a)

$$X(z) = \sum_{n=-\infty}^{\infty} x(n) z^{-n} = 2z^{-(-1)} + z^0 + 0 + 2z^{-2} + (-3)z^{-3} \\ = 2z^1 + 1 + 2z^{-2} - 3z^{-3}$$

(b)

$$X(z) = \sum_{n=-\infty}^{\infty} x(n) z^{-n} = \sum_{n=0}^{\infty} 0.8^n z^{-n} = \sum_{n=0}^{\infty} (0.8 z^{-1})^n$$

z-muunnos suppenee, kun $|0.8 z^{-1}| < 1 \Rightarrow z > 0.8$

$$X(z) = \frac{1}{1 - 0.8z^{-1}} = \frac{z}{z - 0.8}$$

(c) Sijoitetaan $z = e^{j\omega}$ yht. (55) saadaan Diskreetti aikainen Fourier-muunnos

(a) $X(e^{j\omega}) = 2e^{j\omega} + 1 + 2e^{-j2\omega} - 3e^{-j3\omega}$

(b) $X(e^{j\omega}) = \frac{e^{j\omega}}{e^{j\omega} - 0.8}$

2. (Kynä & paperi) Suoittimen impulssivasteen z-muunnos on

$$H(z) = \frac{1 + 2z^{-1} + z^{-2}}{1 + z^{-1} + z^{-2}}$$

Piirrä sen napa-nollakuvio. Onko suodin stabiili?

$$H(z) = \frac{z^2 + 2z + 1}{z^2 + z + 1} = \frac{(z+1)(z+1)}{(z + \frac{-1+i\sqrt{3}}{2})(z + \frac{-1-i\sqrt{3}}{2})}$$

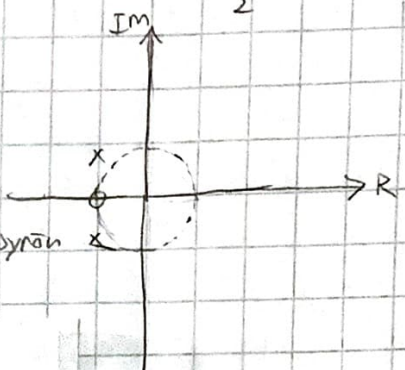
$$z_{1,2} = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a} = \frac{-1 \pm \sqrt{1-4}}{2} = \frac{-1 \pm i\sqrt{3}}{2}$$

$$\text{nolla} = -1$$

$$\text{napa} = \frac{-1+i\sqrt{3}}{2}, \frac{-1-i\sqrt{3}}{2}$$

$$\begin{aligned} & (z + \frac{-1+i\sqrt{3}}{2})(z + \frac{-1-i\sqrt{3}}{2}) \\ &= z^2 + \frac{-1-i\sqrt{3}}{2}z + \frac{-1+i\sqrt{3}}{2}z + \frac{1}{2}(-1+i\sqrt{3})(-1-i\sqrt{3}) \\ &= z^2 + z + \frac{1}{2}(1+3) = z^2 + z + 1 \end{aligned}$$

Ei ole stabiili, koska napat ovat yksikköympyrän ulkopuolella.

3. (Kynä & paperi) Laske z-muunnos impulssivasteelle

$$h(n) = \begin{cases} (\frac{1}{3})^n, & \text{kun } n \geq 0, \\ 0, & \text{muulloin.} \end{cases}$$

Onko suodin stabiili?

$$\begin{aligned} \text{z-muunnos: } H(z) &= \sum_{n=-\infty}^{\infty} h(n)z^{-n} = \sum_{n=0}^{\infty} (\frac{1}{3})^n z^{-n} = \sum_{n=0}^{\infty} (\frac{1}{3}z^{-1})^n \\ &= \frac{1}{1 - (\frac{1}{3}z^{-1})} \end{aligned}$$

kun $|\frac{1}{3}z^{-1}| < 1 \Rightarrow |z| > \frac{1}{3}$ suodin on stabiili silloin kun $|z| > \frac{1}{3}$.

napa on: $\frac{1}{3} < 1$, eli yksikköympyrän sisällä.

Suodin on stabiili.